

**Szanowny Pan
Zbigniew Boczkowski
Dyrektor
Gminnego Zespołu
Obsługi Szkół i Przedszkola
w Kozach**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 8 lutego do 12 lutego 2010 roku problemową kontrolę gospodarki finansowej Gminnego Zespołu Obsługi szkół i Przedszkola w Kozach (zwanym dalej GZOSiP w Kozach) za okres od 1 lipca 2006 r. do 12 lutego 2010 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 marca 2010 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

w zakresie księgowości i gospodarki pieniężnej:

- *Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych za lata 2008 – 2009, stwierdzono następujące nieprawidłowości:*
 - *zaniechanie przeniesienia salda konta 860- „Straty i zyski nadzwyczajne oraz wynik finansowy” za 2008 r. na konto 800- „Fundusz jednostki” w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego. Przeksięgowanie salda nastąpiło pod datą 31 grudnia 2009 r. Naruszono tym postanowienia § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).*
 - *nieprawidłowe prowadzenie ewidencji księgowej na koncie 980- „Plan finansowy wydatków budżetowych”. Powyższe polegało na braku ujmowania po stronie Wn tego konta planu finansowego jednostki i jego korekt w ciągu roku obrotowego. Po stronie Ma*

konta, ujmowano tylko dokonane wydatki budżetowe, będące równoległym zapisem zrealizowanego wydatku z rachunku bankowego lub raportu kasowego. Po stronie Wn konta pod datą 31 grudnia 2008 r., dowodem PK zapisano kwotę wyksięgowującą niezrealizowane wydatki. Natomiast po stronie Wn konta pod datą 31 grudnia 2009 r., dowodem PK zapisano kwotę stanowiącą ogólną sumę planu wydatków finansowych a drugim dokumentem PK zapisano kwotę przesięgowywanych niezrealizowanych wydatków.

Wynikiem dokonania ww. operacji było saldo po stronie Ma na koniec 2008 r. w wysokości 990.561,60 zł oraz saldo po stronie Ma na koniec 2009 r. w wysokości 3.500,00 zł. Ponadto na koncie tym występowało na dzień 1 stycznia 2008 r. saldo (bilans otwarcia) po stronie Ma w wysokości 100.313,16 zł oraz na dzień 1 stycznia 2009 r. saldo (bilans otwarcia) po stronie Ma w wysokości 75.893,60 zł.

Zgodnie z postanowieniami zakładowego planu kont wprowadzonego Zarządzeniem Nr 1 Dyrektora GZOSiP w Kozach z dnia 31 października 2006 r. oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych. (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.), na koniec roku konto 980 nie wykazuje salda. W związku z tym saldo jako bilans otwarcia nie mogło wystąpić również na początku roku.

- w ewidencji pozabilansowej konto 998 – „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” na dzień 1 stycznia 2008 r. wykazywało saldo po stronie Wn w wysokości 28.426,31 zł oraz na dzień 31 grudnia 2008 r. saldo po stronie Ma w wysokości 100,00 zł. Natomiast na dzień 1 stycznia 2009 r. wykazywało saldo po stronie Ma w wysokości 100,00 zł oraz na dzień 31 grudnia 2009 r. saldo po obu stronach konta równe zero. Zgodnie z postanowieniami ww. zakładowego planu kont oraz ww. rozporządzenia, konto 998 na koniec roku obrotowego nie wykazuje salda, w związku z tym nie może wykazywać salda jako bilans otwarcia na początku roku.

- bilans otwarcia konta 999- „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat” na dzień 1 stycznia 2009 r. różnił się od bilansu zamknięcia na koniec 2008 r. o kwotę 176,67 zł. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz.694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), wykazane w księgach rachunkowych na dzień zamknięcia stany należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych.

- na koniec 2008 r. i 2009 r. ujęto na koncie 225- „Rozrachunki z budżetami” zobowiązanie GZOSiP wobec Urzędu Skarbowego z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, naliczonego od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2008 r. i 2009 r. Wysokość dodatkowego wynagrodzenia rocznego, ustalono na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym pracowników sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz.1080 z późn. zm.) a jego wypłata przypadła w roku następnym. W myśl art. 38 ust. 1 w związku z art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.), zakłady pracy jako płatnicy, są obowiązane obliczyć i pobrać w ciągu roku zaliczki na podatek dochodowy od osób, które uzyskują od tych zakładów przychody, m.in. ze stosunku pracy, następnie przekazać do Urzędu Skarbowego kwoty pobranych zaliczek w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym pobrano zaliczki. Zobowiązanie wobec Urzędu Skarbowego powstaje w momencie dokonania wypłaty wynagrodzenia, czyli w następnym roku.

- *na koniec 2008 r. i 2009 r. ujęto na koncie 229- „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” zobowiązanie GZOSiP w Kozach wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu kwot składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne obciążających pracownika, naliczonych od dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wypłacanego w roku następnym. Na podstawie przepisów art. 87 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) oraz art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), płatnik składek jest zobowiązany obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Zobowiązanie wobec ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i zdrowotne, (finansowane z wynagrodzeń pracowników) powstaje w momencie dokonania wypłaty tych wynagrodzeń.*

- *zastosowanie „zapisu ujemnego” w ewidencji konta 101- „Kasa” po stronie Ma i po stronie Wn na kontach przeciwstawnych, w przypadku dokonania operacji polegającej na przychodowaniu do kasy kwoty np. z tytułu rozliczenia gotówki pobranej pracownika w formie zaliczki. Zgodnie z postanowieniami ww. zakładowego planu kont oraz ww. rozporządzenia, „zapis ujemny” stosuje się do błędnych zapisów, zwrotu nadpłat, korekt. Ponadto w myśl § 10 Instrukcji kasowej GZOSiP wprowadzonej Zarządzeniem Nr 1 Dyrektora GZOSiP w Kozach z dnia 31 października 2006 r., po stronie Wn konta „kasa” ujmuje się wszystkie wpływy (przyjęcia) gotówki do kasy, po stronie Ma konta „kasa” ujmuje się wszelkie wypłaty (rozchody) gotówki z kasy.*

Zadania z zakresu prowadzenia rachunkowości należały do p. Krystyny Hałat – byłego Głównego Księgowego GZOSiP w Kozach do dnia 26 maja 2008 r. a od dnia 1 czerwca 2008 r. do p. Aleksandry Stwora – Głównego Księgowego GZOSiP w Kozach.

Wniosek nr 1

Zaprowadzić ewidencję księgową na kontach bilansowych oraz na kontach pozabilansowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.) oraz Zarządzenia Nr 1 Dyrektora GZOSiP w Kozach w sprawie dokumentacji zasad rachunkowości z dnia 31 października 2006 r.

- *W latach 2008-2009 podstawą ewidencjonowania operacji gospodarczych obrotu bezgotówkowego w ewidencji księgowej ZFŚS były dowody księgowe:*
 - *wyciągi bankowe, na których zaniechano wskazania sposobu i daty ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, co było wymagane przepisem art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.),*
 - *dokumenty polecenia księgowania (PK), na których zaniechano nadawania numerów identyfikacyjnych, daty jego wystawienia oraz podpisu osoby wystawiającej, co było wymagane przepisem art. 21 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości,*
 - *poprawiane w sposób niezgodny z przepisem art. 22 ust. 3 ww. ustawy o rachunkowości.*

Zadania z zakresu prowadzenia rachunkowości należały do p. Krystyny Hałat – byłego Głównego Księgowego GZOSiP w Kozach do dnia 26 maja 2008 r. a od dnia 1 czerwca 2008 r. do p. Aleksandry Stwora – Głównego Księgowego w GZOSiP w Kozach.

- *W zakresie prowadzenia pomocniczych ksiąg rachunkowych dla ewidencji obrotu gotówkowego w latach 2008- 2009 stwierdzono:*
 - *dokumentowanie kwot wpłat z tytułu rozliczenia pobranej gotówki przez pracowników w formie zaliczki dowodami KP (kasa przyjmie) oraz drukami rozliczenie zaliczki. Oba dokumenty były wewnętrznymi dowodami kasowymi, czyli stanowiły podstawę do ujęcia po stronie przychodu, gotówki do kasy. Zgodnie z przepisem art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz.694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz.1223 z późn. zm.), jeżeli jedną operacją dokumentują więcej niż jeden dowód, kierownik jednostki ustala sposób postępowania z każdym z nich i wskazuje, który dowód będzie podstawą dokonania zapisu.*
 - *zaniechanie ujęcia w raportach kasowych, faktur i rachunków dotyczących rozliczenia pobranej gotówki przez pracowników w formie zaliczki, kiedy kwota faktury lub rachunku była zgodna z wysokością pobranej na ten cel gotówki w formie zaliczki. Zgodnie z postanowieniem § 8 pkt 7 Instrukcji kasowej wprowadzonej Zarządzeniem Nr 1 Dyrektora GZOSiP w Kozach z dnia 31 października 2006 r., wpłaty i wypłaty wpisywane są do raportu kasowego chronologicznie z zachowaniem liczby porządkowej operacji oraz podaniem symbolu i numeru źródłowego dowodu kasowego i krótkiej treści operacji. Ponadto raport kasowy jako dowód zbiorczy (wtórny) grupujący operacje gospodarcze za dany okres, winien mieć dołączone właściwe dowody księgowe dokumentujące poszczególne operacje kasowe.*

Zadania z zakresu prowadzenia kasy należały do samodzielnego referenta (kasjera). Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Aleksandra Stwora – Główny Księgowy w GZOSiP w Kozach.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami jednostki w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostki, zgodnie z wymogami z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowieniami Instrukcji kasowej, wprowadzonej Zarządzeniem Nr 1 Dyrektora GZOSiP w Kozach z dnia 31 października 2006 r., mając na uwadze przepisy art. 68 oraz 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W polityce rachunkowości wprowadzonej Zarządzeniem Nr 1 Dyrektora GZOSiP w Kozach z dnia 31 października 2006 r., której częścią był zakładowy plan kont, nie zachowano spójności pomiędzy wykazem kont a ich opisem. W wykazie kont uwzględniono konta: 132-„Rachunek dochodów własnych”, 761-„Pokrycie amortyzacji” lecz nie opisano zasad klasyfikacji na nich zdarzeń. Natomiast w części opisowej uwzględniono konta: 131-„Rachunki bieżące” (bezużyteczne w jednostce budżetowej), 310-„Materiały”, które nie zostały uwzględnione w wykazie kont. Plan kont nie uwzględniał kont: 290-„Odpisy aktualizujące należności”, 996-„Zaangażowanie dochodów własnych jednostek budżetowych”.*

Powyższe działania stanowiły naruszenie postanowień § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz

planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

Ponadto opis konta 201-„Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, nie wskazywał sposobu prowadzenia ewidencji zobowiązań wymagalnych. Brak uregulowania w zakładowym planie kont, zagadnienia prowadzenia ewidencji zobowiązań wymagalnych, pozostaje w sprzeczności z przepisem art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonym przepisem, określając zasady (politykę) rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności.

- *W Instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej Zarządzeniem Nr 1 Dyrektora GZOSiP w Kozach z dnia 31 października 2006 r., ustalono termin i częstotliwość spisu z natury środków trwałych co 5 lat oraz ograniczono zakres corocznej inwentaryzacji do środków pieniężnych i sald kont rozrachunkowych. Zgodnie z przepisem art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), inwentaryzację środków trwałych znajdujących się na terenie strzeżonym przeprowadza się raz w ciągu 4 lat a na ostatni dzień każdego roku inwentaryzuje się: środki pieniężne, środki finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych, należności (w tym pożyczki), środki trwale do których dostęp jest utrudniony, grunty, należności sporne i wątpliwe, należności i zobowiązania wobec osób nieprowadzących ksiąg, z tytułów publicznoprawnych.*

Opracowywanie projektów zarządzeń w sprawie polityki rachunkowości należało do p. Krystyny Hałat – byłego Głównego Księgowego GZOSiP w Kozach do dnia 26 maja 2008 r. a od dnia 1 czerwca 2008 r. do p. Aleksandry Stwora – Głównego Księgowego GZOSiP w Kozach.

Za wprowadzenie ww. zarządzeń odpowiedzialny był p. Zbigniew Boczkowski- Dyrektor GZOSiP w Kozach.

Wniosek nr 3

Uzupełnić zakładowy plan kont o konta i opis klasyfikacji zdarzeń na nich, w tym wskazanie sposobu prowadzenia ewidencji zobowiązań wymagalnych oraz poprawić w instrukcji inwentaryzacyjnej postanowienia w sprawie terminowości i zakresu przeprowadzenia inwentaryzacji, mając na uwadze przepisy art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *Zaniechanie wystąpienia przez Dyrektora GZOSiP w Kozach z wnioskiem do Wójta Gminy Kozy o ustanowienie trwałego zarządu na nieruchomościach jednostki. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 44 ust. 2 w związku z art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną, z wnioskiem o ustanowienie trwałego zarządu występuje jednostka organizacyjna. Odpowiedzialność za powyższe ponosi p. Zbigniew Boczkowski- Dyrektor GZOSiP w Kozach.*

Wniosek nr 4

Wystąpić z wnioskiem do Wójta Gminy Kozy o ustanowienie trwałego zarządu na nieruchomościach pozostających we władaniu GZOSiP w Kozach, mając na uwadze przepisy art. 44 ust. 2 w związku z art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnieść do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.